

sed ad gehennā trāsseremur. Igitur ne affectū nec patriā nec honores nec diuitias præferre debemus, q̄a scriptū est præterit huius mūdi figura, & qui hūc mundū dilexerint cū mūdo peribūt. Illi ergo militemus qui militatibus sibi gloriā uitæ æternæ honorē regni cœlestis diuitias hæreditatis suæ & diuinæ cognitiōis consortiū phenne largiſ. Nam nullus rex terrenus totius orbis dominus est. Christus aut̄ totius mūdi rex est, quia omnia per christū facta sunt. Et quia regnū cœlorum uim patitur & uiolēti rapiūt illud. Talis uiolētia deo grata est, quæ neminē cōcutit, nullius dāno innitur, in hāc rapinā manus tuas mitte quæ crimen nō habet & cōfert salutem. Solicitudines enī nostræ carnales quāto cariores sūt tanto plus nos disruptiāt & fatigāt, ac proinde nunq̄ in carnalibus affectionibus ita requiescit animus ut cruciatu careat dum necessitudines suas aut bonas amet cū amittēdi meū, aut malas odit cū amittēdi uoto, in utroq; sustinēdis miseriis semp obnoxius est. Cōmuta ergo in melius uitā tuam æterno deo incipias militare & deum habeas protectorem. Sunt tamē multi qui nō metu poenarū sed benedictionū & repromotionū desiderio ueniunt ad salutem. Nihil enim est dignius q̄ ut homo sit auctoris imitator & secundū modum propriae uolūtatis diuini sit operis executor. Nam qui edere uult nucleum frangat nucem. Apostolus ait. Rectius enim fuerat hominē subiisse cōiugium & ambulasse per plana q̄ ad altiora tendentē in profundū inferni cadere.

Cap. xx. de laude & detractione
uitanda, & periculis huius uitæ.

Non credas laudatoribus tuis, immo irrisoribus aurē libenter accōmodes. Omnis falsa prædicatio sectat lucra & gloriam querit humanam, ut per gloriam

nascantur compendia. Laudent te esurientium uiscera non ru-
etantium opulenta conuiuia. Adolator quippe blādus ini-
micus est, naturali ducimur malo adulatoribus nostris libē-
ter fauemus, quanq; nos respōdeamus indignos callidus ru-
bor ora perfundat, tamē ad laudem suam intrinsecus anima
lætatur. Sed ueritas angulos non amat nec quærit susurro-
nes. Laus quippe iustos cruciat iniquos exaltat. Sed iustos
dum cruciat purgat, iniquos dum lætificat, reprobos mon-
strat. Nulli detrahes, nec in eo te sanctū putes si cæteros la-
ceras. Accusamus sæpe quod facimus, & cōtra nosmetipsos
diserti nostra uicia iuehimur, muti de eloquētibus iudicātes.
Nunq; huiuscemodi hominibus appliceris ne declines cor-
tuum in uerba maliciæ & audias. Sed ē aduersus fratrē tuū
loquæbaris & aduersum filiū matris tuæ ponebas scandalū
Et apertius in ecclesiaste. Sicut mordet serpēs in silētio sic &
qui fratri suo in occulto detrahit. Sed dicis ipse nō detraho
aliis loquētibus quid facere possum. Ad excusandas excusa-
tiones in peccatis, ista prætedimus christus arte nō deludit
nequaq; mea, sed apostoli sentētia est. Nolite errare deus nō
irridetur, ille in corde nos uidemus in facie. Salomon loquit
in prouerbiis. Ventus aquilo dissipat nubes, & uultus tristis
linguas detrahentiū. Sicut enī sagitta si mittatur cōtra durā
materiā nonnunq; in mittentem reuertit, & uulnerat uulne-
rantem. Iusta illud. Facti sunt mihi in arcum prauū. Et alibi.
Qui mittit in altum lapidem recidit in caput eius. Ita detra-
ctor cum tristem uiderit faciem audientis immo nō audien-
tis quidem sed obturatis aures suas nō audiat iudicium san-
guinis illico cōticescit, pallet uultus, hærent labia, salua sic-
catur. Vnde idem uir sapiens, cum detraCTORIBUS inquit, ne
miscearis, quoniam repente ueniet perditio eorū, & ruinam

utriusq; quis nouit: tam scilicet eius qui loquuntur. q; illius qui
audit loquentē. Et Timotheo dicitur. Aduersus presbyterū
accusationē ne receperis: peccantē autē coram omnibus ar-
gue ut cæteri moctū habeāt. Non est facile de perfecta æta-
te credendū quam & uita præterita defendit & honorat uo-
cabulū dignitatis. Si me igitur uis corrigi delinquentē aper-
te increpa tantū occulte ne mordeas. Corripit me iustus in
misericordia & increpabit: oleum autem peccatoris nō im-
piuguet caput meū. Nam in cōparatione duorū malorū le-
uius malū est aperte peccare q; simulare & fingere sanctitatē
Quid uulneribus tuis prodest: & si ego fuero uulneratus: an
solatiū percussi est amicum secum uidere morientem. Quid
enim mihi prodest si aliis mala mea referas? Si me nesciente
peccatis meis: immo detractionibus tuis aliū uulneres & cū
certatim omnibus narres: sic singulis loquaris quasi nulli al-
teri dixeris hoc est nō me emēdare: sed uitio tuo satisfacere.
Præcepit enī dominus peccātes interdū arguere debere se-
creto uel adhibito teste: & si audire noluerint referti ad ecclē-
siā. Habēdosq; in malo ptinaces: quasi ethnicos & publis
canos: nā ingenia liberaliter educata facilē uerecūdia q; me-
tus superat. Et quos tormenta nō uincūt iterdū uicit pudor:
licet multo melius est timore p̄cenarum emēdare peccata q;
spe prosperorū diuinæ subiacere sententiæ. Qui enī nō senserit
deum per beneficia: sentiat per supplicia. Cæterū grāde pec-
catum est odiſſe corripiētē: maxime si te nō odio sed amore
corripiat. Cōtra nos autē oīs cōsonat chorus & latrant uni-
uersa subsellia: iungūtur & nostri ordinis qui & roduntur &
rodūt aduersum nos loquaces p̄ se muti quasi ipsi alii sint q;
monachi: & nō quicq; in monachos dicit̄ redundet in cleri-
cos q; patres sunt monachoz. Detrimentū pecoris pastoris

ignominia est. Sicut e regione illius monachi uita laudanda
est qui ueneratioi habet sacerdotes christi & nō detrahit gra
dui per quem factus est christianus. Nam quādo & inimicis
præbemus beneficia ipsorū maliciā nostra bonitate supera
mus: & mollimus duriciā & iratum animū ad benevolentiam
flectimus. Sed nec ille absq; inuidiæ infectiōe esse poterit: q
soli deo placere gestierit. Inuidia enī nō tam humanas amici
tias q̄ solā iusticiā persequi: qui inuidus est aliena felicitate
torquetur: quoniā uirtus semp inuidie patet. Difficile quoq;
euadit opprobria cui est amica iusticia: immo siqs pie uiucre
uoluerit iniqui p̄tinus irrisione blasphemāt. Hæc quoq; cō
suetudo est detrahētis ut malū suū semp uelit negādo gemi
nare: & dicere aut nō fecisse quod fecit aut bono operatum
esse zelo. Nimirū ergo si contra me paruū homunculū im
munde sues gruniūt & pedibus margaritas cōculcent: neq;
procul ab urbibus foro litibus turbisq; remotū sicq; latente
reperit inuidia. Tantū enī me diligūt hæretici q̄ sine me esse
nō possunt: obmittā personas rebus tantū & criminibus est
respondendū. Nil causæ prodest maledicētibus maledicere
& aduersarios talione mordere cū præceptū sit: malum pro
malo nō redi. Vnde nō de aduersario uictoriam: sed cōtra
mendaciū quærimus ueritatē. Sed nec timeam⁹ odia subire
quorundā. Nō enī hoībus debemus placere sed deo: at scito
te me nunq̄ hæreticis pepercisse: sed omni studio peregisse
ut hostes ecclesiæ mei fierēt hostes. Vnde mcā iniuriā patiē
ter tuli: impietatē contra deum ferre nō potui. Latrāt canes
pro dominis suis: tu nō uis me latrare pro christo: falsus ru
mor cito opprimitur & uita posterior indicat de priore: sicut
quidē nō potest ut absq; mortuū hoīum uitæ huius curricula
quis pertrāseat. Maloꝝ solatiū est bonos carpere: dum pec

cantiū multitudinē putāt culpa minui peccator̄. Sed tamē
cito ignis stipule cōquiescit & exundās flamma deficiētibus
nutrimētis paulatim emoriāt. Nam si ante anno præterito fa
ma mentita est: aut si certe uerū dixit: cessoſ tuitū cessoſabit &
rumor. Prima nāq̄ uirtus monachi est cōtemnere hominū
iudicia. Igitur nō timebo hominū iudicium habiturus iudicem
meū. Cupiūt enī uicini nō suā ſed alienā diſcutere uitā. Sed
qui amicus eſt etiā praua recta iudicat. Inuenti ſunt enī ſcioli
tantū ad detrahendū qui eo ſe doctos oſtētare uolūt: ſi cun
ctorū uitā lacerēt. Sed nihil deo clauſum eſt: & tenebræ lu
cent apud deū. Fuge tamē in quibus potest male cōuerſatio
nis eſ ſe ſuſpicio nec paratū habeas illud. Sufficit mihi cōſci
entia mea: nō curo quid de me loquātur hoīes. Et certe apo
ſtolus puidebat bona nō ſolū corā deo ſed etiā corā hoībus
ne per illū nomē dei blaſphemare in gētibus: nec uolebat ſe
iudicari ab infideli cōſcientia. Si ſcādalizat inquit eſca fratrē
aternū carnē nō māducabo. Tolle igiſ occaſionē uolētibus
occaſionē. Nam caſtigare uideāt aliū quisquis ab eius cōuer
ſatione diſſentit. Sic & nos in iſta puidentia edificato mona
ſterio & diuersorio prope ſtructū: ne forte & modo Iofeph
cū Maria Bethleem ueniēs nō inueniat hospiciū. Tantis de
toto orbe cōfluētibus turbis obruiuimur monachor̄: ut nec
cōceptū opus deſererē nec ſupra uires ferre ualeamus. Vnde
quia nobis illud de euāgelio cōtigit ut futuræ turris nō ante
cōputaremus impēſas cōpuliſi ſumus fratrē Paulinianū ad
patriā mittere ut ſemirutas uillulas quæ barbarorū manus
effugerūt & parentū communiū cineres uēderet: ne cōceptū
ſanctor̄ ministeriū deſerēte riſum maledicis & æmulis præ
beamus. Vnde oia plena periculis oia plena ſunt laqueis in
citant cupiditates: inſidiātur illecebra: blandiūtur lucra dā

na deterret. Amare sunt obloquentium linguae: nec semper uera
cia sunt ora laudantium inde sequit & odit: hinc decipit officium
& facilius est uisitare discordem q̄ declinare fallace. Silua suc-
crescit ut postea resindat. Ideo ager seruit ut meta: iam ple-
nus est orbis terra nos non capit quotidie bella secant: morbi
subtrahunt: naufragia obsorbent: & nihilominus detrahimus
& litigamus. Vides quoque in ecclesia imperitissimos quosque
florere & quia nutrierunt frōtis audaciā & nobilitatē linguæ
cōsecuti sunt: dum non recognitāt qd loquātur prudētes se &
eruditos arbitrātur: maxime si uulgi fauore habuerint q̄ ma-
gis dictis leuioribus cōmouent. Et econtrario uides eruditū
uirū in obscuro latere & p̄secutiōes pati: & non solū in popu-
lo gratiā non habere: sed iopia & egestate tabescere. Hæc aut̄
sunt quia non est hic meritorum retributio sed in futuro.

Cap. xxi. de iuramento uindicta menda-
cio stultiloquio prohibēdo.

Dixisti enī (ni fallor) iure te mala malis reddere: & cū
iurātibus iurare debere: quia aliquādo iurauit domi-
nus aut mala malis restituit. Scio primū non oia no-
bis cōuenire seruis quae domino conueniūt ne in cōparatiōe
famulorum domini uideat iniuria. Alioquin forsitan reclama-
re incipimus. Cur non e uirginibus: sed de aliis mulieribus ge-
neramur: aut cur mortui nostri tertia die non resurgunt. Iura-
uit scio saepē dominus qui nos iurare prohibuit: nec statim ex
hoc temere blasphemare debemus: q̄ alios uetererit dominus
quod ipse faciebat: quia dici nobis potest. Iurauit dominus
quasi dominus iurare nemo prohibebat: nobis quasi seruis
iurare non licet qui domini nostri lege iurare uetamur. Verū
ne in eius exēplo scandalū patiamur: ex quo tpe nos iurare
noluit nec ipse iurauit. Et qualiter de iuramenti causa breui